

บทคัดย่อ

งานวิจัยหัวข้อการศึกษาวิเคราะห์พิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” : กรณีศึกษาจากชุมชนเขมร หมู่บ้านปรือเกียน ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นงานวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายการศึกษา 2 ประการคือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อที่ปรากฏผ่านพิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” ของชุมชนเขมร ในฐานะที่เป็นหนทางหนึ่งของการบำบัดรักษาโรคตามความเชื่อดั้งเดิม และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” กับบริบทต่างๆ ได้แก่ ผู้ประกอบพิธี ผู้รับการบำบัดรักษา และผู้เข้าร่วมพิธีกรรม โดยใช้ทฤษฎีบทบาทหน้าที่มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ และได้นำเสนอผลงานศึกษาเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์

จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร และลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อแจกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในขณะมีการประกอบพิธีกรรม สามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 2 ประเด็น คือ ความเชื่อที่ปรากฏผ่านพิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” และ ความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” กับบริบทต่างๆ ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

1. ด้านความเชื่อที่ปรากฏผ่านพิธีกรรม “โจดะมีวัด” พบความเชื่อของคนชุมชนเขมรหมู่บ้านปรือเกียนที่สะท้อนผ่านออกมาทางพิธีกรรมได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอำนาจเหนือธรรมชาติ และความเชื่อเรื่องการสู่ขวัญ (เฮาปลิง) คนป่วย

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรม “การ โจดะมีวัด” กับบริบทต่างๆในเชิงบทบาทหน้าที่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของวิเลียม บาสคอม ศิริพร ณ ถลาง ขนิษฐา จิตชินะกุล ภาณุพงษ์ อุดมศิลป์ และสุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของพิธีกรรมดังกล่าวที่มีต่อคนในชุมชนได้ 6 ประการ คือ ประการแรก บทบาทหน้าที่ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ประการที่สองเป็นตัวกำหนดและควบคุมสังคม ประการที่สาม บทบาทหน้าที่ในการเป็นเครื่องมือในการรวมตัวกันของลูกหลาน และ เป็นแหล่งรวมความสามัคคีกันของคนในหมู่บ้าน ประการที่สี่ บทบาททำหน้าที่ให้การศึกษา ประการที่ห้า บทบาทหน้าที่เป็นเครื่องให้ความเพลิดเพลินความสนุกสนานกับคนในชุมชน และ ประการสุดท้าย เป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ท้องถิ่นของตน

การศึกษาพิธีกรรมการ โจดะมีวัด นอกจากจะเป็นการช่วยอนุรักษ์พิธีกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนเขมรไว้แล้ว ยังเป็นการช่วยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลคติ ความเชื่อ และพิธีกรรมของชุมชนเขมรให้เป็นที่รู้จักแก่คนภายนอกอีกด้วย

Abstract

This research aims to analyze the rite of "JOLMUUD": A case study of Khmer Community Ban Preukian, Tumbol Nokmuang, Muang District, Surin. There are 2 purposes in this research: (1.) It aims to analyze the beliefs which have been shown through the rite "JOLMUDD" of Khmer community and it is also the way of traditional belief to cure patients. (2.) It aims to analyze the relation between the rite "JULMUUD" and other contexts such as a medium, patients and participants. The research also uses role theory to be a method of this analysis and explain the research by a descriptive analysis approach.

The subjects of this study were collected from the questionnaires, interviews and observations. Meanwhile, the researcher also attended and participates in the rite. It can be organized as follows: (1.) the beliefs through the rite "JULMUDD" and (2.) the relation between the rite "JULMUDD" and other contexts.

1.The Beliefs Through the Rite "JULMUDD": It can be found that the belief of Khmercommunity, Ban Preukian have been reflected and shown through the rite which are the belief in holy spirits and power and the belief of "Suekwan" (HOWPLUENG) in patients.

2.The Relation between the Rite "JULMUDD" and Other Contexts in terms of Role Theory: The researcher has used the role theory by Wiliam Baskom, Siriporn Na Thalang, Kanittha Chitchinakul, Panupong Udomsilpa and Sunee Leawpenwong to be a method of this analysis research. It can be concluded that there are 6 roles which influence this community as follows: First, it is the role and trust of their mind. Second, it is the role to control their community. Third, it is the role to gather parents and offspring and maintain the unity in this community. Forth, it is the role to get education. Fifth, it is the role to entertain villagers to feel enjoyable and pleasant. Last, it is the role to build the identity in this community.

This analysis research "JULMUDD" not only preserves the rite and wisdom which are the identity of Khmer community but also promotes this folklore, belief and rite in order to make other people recognize this Khmer community.